

Projectplan Cranenbosch te Heerhugowaard

Toelichting aanvraag ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming

Projectplan Cranenbosch te Heerhugowaard

Toelichting aanvraag ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2018-30

Versie	Datum
Concept Eindrapport	6 september 2018

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen.....	5
1.2	Het plangebied.....	6
1.3	Doel en belang van project.....	6
1.3.1	Alternatieven.....	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Beschermde soorten	8
2.1	Belang van het gebied voor de Rugstreeppad	8
3	Werkzaamheden en planning	10
3.1	Plannen	10
3.2	Werkzaamheden.....	10
3.2.1	Mogelijke schade.....	11
3.3	Planning	11
4	Algemene mitigerende maatregelen en aanpak Rugstreeppad	12
4.1	Algemene mitigerende maatregelen.....	12
4.2	Rugstreeppad.....	13
5	Aanvraag ontheffing	15
6	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	16
7	Bijlagen	17

1 Inleiding

1.1 Algemeen

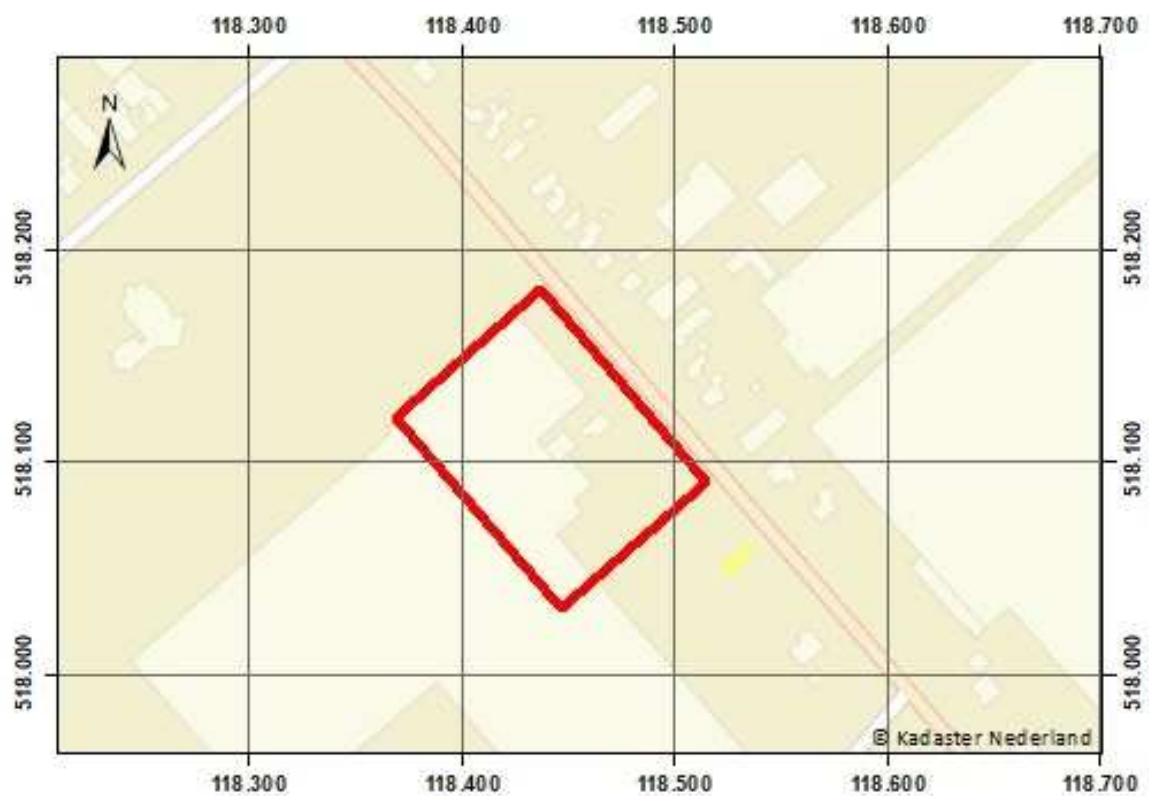
Er bestaan plannen een locatie aan de Rustenburgerweg 110 te Heerhugowaard, gemeente Heerhugowaard, provincie Noord-Holland her in te richten. Het plan staat bekend onder de naam 'Cranenbosch' en bestaat uit het ontwikkelen van 7 bouwkvavels.

Uit vooronderzoek (ecologische 'quickscan', VAN DER VEEN, 2016, BIJLAGE 1) is gebleken dat mogelijk beschermde natuurwaarden in dit plangebied voorkomen, waaronder de Rugstreeppad.

Om dit voorkomen nader te onderzoeken is in 2018 vervolgonderzoek uitgevoerd naar de Rugstreeppad (RONDE, 2018, zie Bijlage 2). Uit dit onderzoek bleek dat het plangebied niet wordt gebruikt als voortplantingsgebied. Tijdens de laatste ronde werd echter wel een rondkruipende Rugstreeppad gevonden. Bij nader onderzoek op grond van die waarneming, bleek het toekomstige bouwterrein regelmatig gebruikt te worden als landbiotoop door de soort. Overwintering in het plangebied is niet uitgesloten.

Figuur 1.

Ligging van het plangebied Cranenbosch aan de Rustenburgerweg 110 te Heerhugowaard

Omdat door de voorgenomen werkzaamheden schade aan voorkomende Rugstreeppadden niet uitgesloten is, wordt ontheffing aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen van de Wnb.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 staat de ligging van het plangebied aangegeven. Het plangebied ligt op de grens van bebouwing en agrarisch landschap aan de zuidoostzijde van Heerhugowaard. Het plangebied dat aan de Rustenburgerweg ligt maakt deel uit van buurtschap 't Kruis'. Binnen het plangebied liggen een woonhuis, een schuur en een deel van een inmiddels grotendeels gesloopt groot kassencomplex.

1.3 Doel en belang van project

→ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Bouwen_wonen/Woonbeleid/vastgestelde_woningbouwprogramma

Het project is onderdeel van in het Regionaal Actieprogramma Alkmaar (RAP, STEC GROEP, 2017) dat is bedoeld als kader voor de woningbouwontwikkeling rond Alkmaar.

De meest actuele woningbouwmonitor laat zien dat de woningbehoefte in de regio Alkmaar groter is dan de netto plancapaciteit. Er is behoefte aan meer plannen. Voor de locatie 't Cranenbosch is het bestemmingsplan reeds vastgesteld. Het plan maakt aldus onderdeel uit van de harde plancapaciteit. Eén van de belangrijkste afspraken in het RAP is dat wordt ingezet op een woningaanbod dat aansluit bij de vraag en dus naast de kwantitatieve behoefte ook invulling wordt gegeven aan de kwalitatieve behoefte. Omdat de woningen in 't Cranenbosch via Ruimte voor Ruimte worden gerealiseerd ter plaatse van een voormalig kassenbedrijf, kan een onderscheidend woonmilieu worden gecreëerd. Ruime kavels aan de rand van het stedelijk gebied. Hiermee wordt invulling gegeven aan een woonmilieu waar veel behoefte aan is en die maar op weinig locaties kan worden gerealiseerd. Doordat ook nog eens sprake is van particulier opdrachtgeverschap wordt aangesloten bij het door de provincie gestimuleerde vraag gestuurd bouwen.

Vanwege woningbehoefte en de hierboven aangegeven invulling hiervan door het besproken plan is sprake van een dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

1.3.1 Alternatieven

De regeling 'Ruimte voor Ruimte' is gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Dit gebeurt door bestemmingswijzigingen en sloop van storende of niet passende bebouwing in het landschap. Als tegenprestatie krijgt de aanvrager

planologische medewerking voor nieuwbouw. Nieuwbouw vindt vrijwel altijd plaats op de saneringslocatie. Zo ook bij 't Cranenbosch. Deze gronden zijn reeds in eigendom. De initiatiefnemer heeft geen andere locaties voorhanden waar deze woningbouw ingepast kan worden waarmee mede te maken kosten voor herontwikkeling gedragen kunnen worden. Herontwikkeling van de locatie zal daarom enkel plaats kunnen vinden als compensatie door middel van woningbouw op de saneringslocatie.

Vanwege de planlocatie op grote afstand van vastgestelde voortplantingswateren (zie §2.1) en de overeenkomst met grote delen van het landschap in de omgeving, kan worden aangenomen dat op andere locaties, net als in plangebied Cranenbosch, landbiotoop van Rugstreeppadden kan voorkomen. Een alternatieve bestemmingslocatie, die gezien de beschreven 'ruimte voor ruimte' regeling onwenselijk en onhaalbaar is, zal dus voor vergelijkbare schade kunnen zorgen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de aanwezige soorten besproken binnen het plangebied. In hoofdstuk 3 worden de geplande werkzaamheden en plannen besproken en wanneer deze zullen worden uitgevoerd. In hoofdstuk 4 zal de mogelijke schade van de geplande werkzaamheden op de aanwezige soorten worden beschreven en wordt aangegeven hoe deze schade beperkt wordt of ongedaan wordt gemaakt. Aangegeven wordt of de gunstige staat van instandhouding door de ingrepen in gevaar komt. Hoofdstuk 5 beschrijft voor welke soort een ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de Wnb en geeft een samenvatting van belangen, alternatieven en verwachte effecten.

Tot slot geeft hoofdstuk 6 een overzicht met aanbevolen en geraadpleegde literatuur.

In de bijlagen zijn de quickscan(s) en het inventarisatie rapport bijgevoegd.

2 Beschermde soorten

Uit het inventarisatierapport (RONDE, 2018, Bijlage 2) blijkt het voorkomen van de Rugstreeppad. De Rugstreeppad maakt regelmatig gebruik van het plangebied en overwintering later in het jaar is niet uitgesloten.

Het voorkomen van de Huismus in het plangebied wordt uitgesloten en tijdens onderzoek naar vleermuizen werden (met nog één uit te voeren ronde) geen belangrijke gebruiksfuncties voor vleermuizen in het plangebied gevonden.

De Rugstreeppad is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrichtlijn.

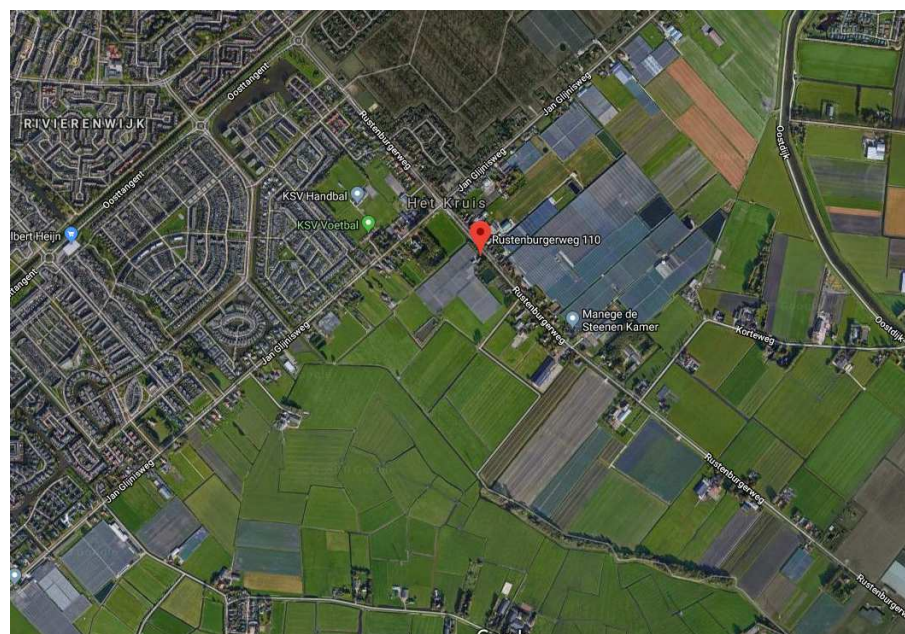
2.1 Belang van het gebied voor de Rugstreeppad

De Rugstreeppad gebruikt het terrein als jachtgebied en landbiotoop en kan mogelijk onder aanwezig materiaal in overwintering gaan.

Er is geen voortplantingswater aanwezig in het plangebied, dit ligt op minimaal 900 meter afstand (RONDE, 2018). Het is waarschijnlijk dat de dieren uit dit voortplantingswater zich naar alle kanten in de ruime omgeving verspreiden. Op grond van aanwezige biotopen (zie Figuur 2) is veel vergelijkbaar landbiotoop in de omgeving voor de soort te vinden in de vorm van kasfundamenten, erven, tuinen en akkerranden.

Het belang van het landbiotoop in het Cranenbosch wordt als zeer beperkt ingeschat, het terrein is waarschijnlijk tijdelijk aantrekkelijker omdat nabij sloopwerkzaamheden zijn uitgevoerd. De soort kan naar

Figuur 2.
*Omgeving van het
Cranenbosch met
kassen, agrarisch
gebruikt gebied en
erven.*

alle waarschijnlijkheid zeer makkelijk uitwijken naar alternatief leefgebied voor de geconstateerde gebruiksfunctie.

Na realisatie van de woningen zal het gebied mogelijk opnieuw dienst kunnen doen als landbiotoop als Rugstreeppadden kunnen wegkruipen onder tuintegels, tuinhuisjes e.d.

3 Werkzaamheden en planning

3.1 Plannen

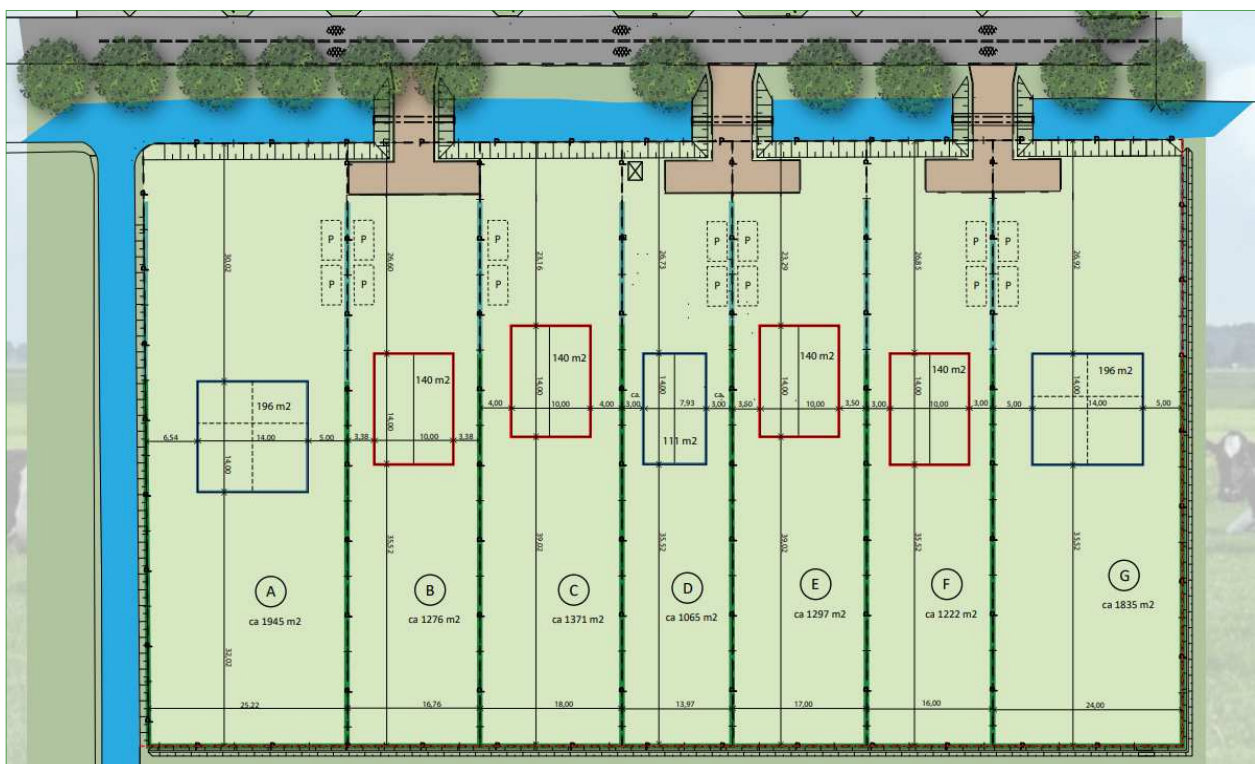
Binnen het plangebied was tot vijf jaar geleden een kassenbedrijf gevestigd. Door gebruik te maken van de regeling 'Ruimte voor Ruimte' is herontwikkeling naar woningbouw mogelijk. Er worden 7 nieuwe woningen gerealiseerd. De kassen zijn reeds gesloopt. De aanwezige bedrijfswoning en schuur zullen in later stadium ook worden gesloopt. Een groot deel van het terrein waar de kassen stonden, wordt agrarische grond. De ontwikkeling 't Cranenbosch is een herontwikkeling en tevens voortzetting van de huidige lintbebouwing aan de Rustenburgerweg.

Met de sloop van het kassenbedrijf vindt een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit plaats en een forse afname in bebouwd oppervlak.

3.2 Werkzaamheden

Nadat Rugstreepvelden met regelmaat waren aangetroffen zijn de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het terrein gestopt. Het terrein zal dus verder bouwrijp gemaakt moeten worden waarbij aanwezig puin en materiaal verwijderd zal worden. De bodem zal worden geëffend en vervolgens zal het terrein worden bebouwd volgens het plan aangegeven in Figuur 3, zie ook www.cranenbosch.nl.

Figuur 3.
Bouwplan Cranenbosch.

Ecologisch gevoelige werkzaamheden zijn vooral te verwachten bij het verwijderen van materialen en diverse graafwerkzaamheden om het terrein verder bouwrijp te maken.

3.2.1 Mogelijke schade

In Tabel 1 staan de globale werkzaamheden en de daarbij mogelijk optredende overtredingen van de WNB. In hoofdstuk 4 zal worden aangegeven hoe mogelijke schade wordt voorkomen door een zorgvuldige uitvoering van het werk.

3.3 Planning

De hierboven beschreven werkzaamheden zullen direct aanvangen na het verkrijgen van noodzakelijke vergunningen en ontheffing. De ontwikkeling en het bebouwen van het terrein zal in totaal ongeveer een jaar in beslag nemen.

Tabel 1.

Aard van de werkzaamheden in het plangebied en mogelijke overtreding verbodsbepalingen Wnb.

Activiteit	Mogelijke overtreding
Verwijderen toplaag, vergraven terrein t.b.v. verder bouwrijp maken	Vernielen of verstoren vaste rust- of verblijfplaatsen, doden of verwonden van dieren.
Opbrengen grond, bebouwen van de planpercelen	Doden of verwonden van dieren.

4

Algemene mitigerende maatregelen en aanpak Rugstreeppad

In dit hoofdstuk worden eerst enkele algemene mitigerende maatregelen beschreven (§0) die zullen worden uitgevoerd in het kader van de zorgplicht. Ze zijn vaak ook van belang voor de aanwezige beschermde soorten.

Vervolgens zal worden aangegeven hoe met betrekking tot de Rugstreeppad invulling wordt gegeven aan het 'zorgvuldig handelen' en worden maatregelen beschreven die de gevolgen voor de Rugstreeppad mitigeren. Daarbij worden tevens verwachte effecten van het plan en de 'staat van instandhouding' van de Rugstreeppad beschreven. Hierbij wordt het voorkomen van de soort binnen het plangebied en de naaste omgeving daarvan betrokken.

4.1 Algemene mitigerende maatregelen

Ecologische begeleiding

De in dit rapport genoemde mitigerende maatregelen zullen in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol zal op de werklocatie aanwezig zijn en onder de betrokken werknemers bekend zijn. De werkzaamheden zullen conform dit protocol worden uitgevoerd.

De in dit rapport genoemde mitigerende maatregelen zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige volgens de definitie van het Ministerie van EZ (zie Figuur 4) met specifieke kennis op het gebied van de ecologie van de Rugstreeppad.

Zorgplicht

Voor de aanwezige vrijgestelde beschermde soorten zal, net als voor niet beschermde soorten, gehandeld worden naar de zorgplicht. Er zal bij het effenen van het terrein in begin richting het zuiden worden gewerkt zodat aanwezige fauna niet ingesloten raakt. Opgeslagen materialen zullen worden gekeerd en zover mogelijk gecontroleerd worden op schuilende dieren. Dergelijke materialen zullen

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

voorzichtig verwijderd worden waarbij eventueel schuilende dieren naar te behouden biotoop worden verplaatst.

Uitvoeringsperiode

Bij de planning van de werkzaamheden zal rekening worden gehouden met de seizoensactiviteiten van de aanwezige beschermde soorten. Op deze manier zal verstoring worden voorkomen in de kwetsbare periode (voortplanting, overwintering).

4.2 Rugstreeppad

4.2.1 Maatregelen ter voorkomen van calamiteiten

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het gehele plangebied afgezet met een deugdelijk amfibieënscherm dat minimaal 10 centimeter diep in de grond wordt ingegraven. Het scherm wordt met palen vastgezet en wordt totaal 60 cm hoog. De omliggende vegetatie wordt minimaal 1,5 meter vanaf het scherm kaal gehouden door te maaien (begroeiing lager dan 10 cm).

De schermen worden aan de binnenkant op minimaal 6 plekken aangeaard om Rugstreeppadden en andere kruipende dieren de mogelijkheid te geven naar buiten te komen.

In het plangebied worden direct na het plaatsen van het scherm 30 valbekers ingegraven. Deze bekers zijn voldoende gedraineerd met gaten aan de onderkant en niet volledig ingegraven tot onderliggende bodem. In de bekers is enig schuilmateriaal aanwezig. De bekers worden regelmatig gecontroleerd, minimaal eenmaal per drie dagen. De aangetroffen dieren worden alleen met handschoenen aangepakt en overgezet in te behouden biotoop zuidelijk van het bouwterrein. Het vangen wordt ongeveer twee weken voortgezet. De precieze vangperiode is echter afhankelijk van de vangsten en kan langer of korter duren, de beoordeling van de precieze vangperiode ligt bij de begeleidend ecooloog.

Voorafgaand aan de start van het werk wordt het gehele terrein nog eenmaal, bij voorkeur onder warme en vochtige omstandigheden, 's nachts nagelopen op actieve dieren.

4.2.2 Alternatieve verblijfsmogelijkheden

Op het perceel zuidelijk van het plangebied wordt een puinwal aangelegd met los zand en puinbrokstukken afkomstig van het bouwterrein. Deze puinwal wordt 10 meter lang, een meter breed en een meter hoog. De puinwal zal in het regulier agrarisch beheer dat wordt gevoerd op dit perceel, worden vrijgehouden van dichte begroeiing. Zie Figuur 5 voor de beoogde positie van de puinwal.

4.2.3 Gevolgen voor de Rugstreeppad

Er zal na het wegvangen van de Rugstreeppadden geen sprake (meer) zijn van het opzettelijk doden of verwonden van Rugstreeppadden. De populatie zal in stand blijven. Het areaal te gebruiken landbiotoop zal verminderen omdat het amfibieënscherm dit afsluit, het betreft een afname van ongeveer een hectare. Omdat het gebied rond het plangebied vergelijkbaar geschikt is, betreft dit een verwaarloosbaar verlies aan oppervlak beschikbaar landbiotoop dat tevens na inrichting van het bouwterrein mogelijk deels terugkomt omdat de nieuw aan te leggen tuinen geschikt kunnen zijn als landbiotoop voor de Rugstreeppad. Het creëren van de puinwal buiten het bouwterrein zorgt er voor dat er naar alle waarschijnlijkheid in het geheel geen sprake is van negatief effect.

4.2.4 Gunstige staat van instandhouding

De landelijke trend van de Rugstreeppad is sinds 1990 stabiel na een eerdere sterke achteruitgang.

De lokale gunstige staat van instandhouding van de soort komt niet in gevaar omdat de ingreep vanwege gebiedseigenschappen, de reikwijdte van de plannen, de mitigatie en compensatie en de aangetroffen gebruiksfunctie een verwaarloosbare invloed heeft op de lokale populatie.

Gezien §4.2.3 kan de soort in de omgeving van de Rustenburgerweg blijven voorkomen en is de lokale gunstige staat van instandhouding gewaarborgd.

Figuur 5.

Locatie van de aan te leggen puinwal (rode lijn).

5

Aanvraag ontheffing

Voor de soort genoemd in Tabel 2 wordt in het kader van de Wnb ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wnb.

In §1.3 wordt het belang aangegeven van het project en is aangetoond dat er in dit geval geen andere bevredigende oplossing bestaat. In hoofdstuk 4 worden mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die worden getroffen om schade te voorkomen of te minimaliseren. In §4.2.4 is aangetoond dat de plannen en werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de lokale staat van instandhouding van de Rugstreepad.

Deze ontheffing wordt aangevraagd voor de periode september 2018-september 2021 zodat deze gedurende het gehele werk geldig is, ook als werkzaamheden onverhoopt vertraagd zijn.

Tabel 2.

Soort waar ontheffing voor wordt aangevraagd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Art. Wnb
Amfibieën		
Rugstreepad	Bufo calamita	3.5 (lid 2 en 4)

6

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

VEEN, D. VAN DER, 2016. *Verkennd natuuronderzoek Cranenbosch in het kader van de natuurwetgeving en natuurbeleid*. Referentie-nummer PN349113, Sweco Nederland, Alkmaar.

RONDE, V., 2018. *Inventarisatie Cranenbosch te Heerhugowaard, Inventarisatie in het kader van de natuurwetgeving*. G&G-rapport 2018-37, Vander Goes en Groot, Alkmaar.

STEC GROEP, 2017. *RAP Regio Alkmaar, 15.434*. Stec groep, E. Geuting, E. de Leve.

7 Bijlagen

Bijlage 1	Quicksan Wnb Sweco
Bijlage 2	Inventarisatierapport G&G

Bijlage 1 Quicksan Wnb Sweco

Verkennd natuuronderzoek Cranenbosch

in het kader van de natuurwetgeving en natuurbeleid

Definitief

V.O.F. Cranenbosch Ontwikkeling

Sweco Nederland B.V.
Alkmaar, 7 september 2016

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Cranenbosch
Subtitel : in het kader van de natuurwetgeving en natuurbeleid
Projectnummer : SW349113
Referentienummer : PN349113
Revisie : D0
Datum : 7 september 2016

Auteur(s) : ing. D. van der Veen
E-mail adres : david.vanderveen@sweco.nl
Gecontroleerd door : Ir. C. J. Jaspers
Paraaf gecontroleerd : *Dit betreft een digitale uitgave*
Goedgekeurd door : ing. R. Krom
Paraaf goedgekeurd : *Dit betreft een digitale uitgave*
Contact : Sweco Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Aanleiding	5
1.3	Plangebied	5
1.4	Werkzaamheden	7
2	Flora- en faunawet	8
2.1	Toetsingkader	8
2.2	Methode	9
2.3	Planten	9
2.4	Grondgebonden zoogdieren	10
2.5	Vleermuizen	11
2.6	Vogels	11
2.7	Vissen	12
2.8	Amfibieën	12
2.9	Overige soorten	13
3	Natuurbeschermingswet	14
3.1	Toetsingskader	14
3.2	Inventarisatie	14
3.3	Analyse van de mogelijke effecten	14
4	Natuurbeleidskaders	16
4.1	Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)	16
4.1.1	Algemeen	16
4.2	Natuurwaarden buiten de NNN en weidevogelleefgebieden	17
5	Conclusies en aanbevelingen	18
5.1	Flora- en faunawet	18
5.2	Natuurbeschermingswet	19
5.3	Natuurbeleidskaders	19

1 Inleiding

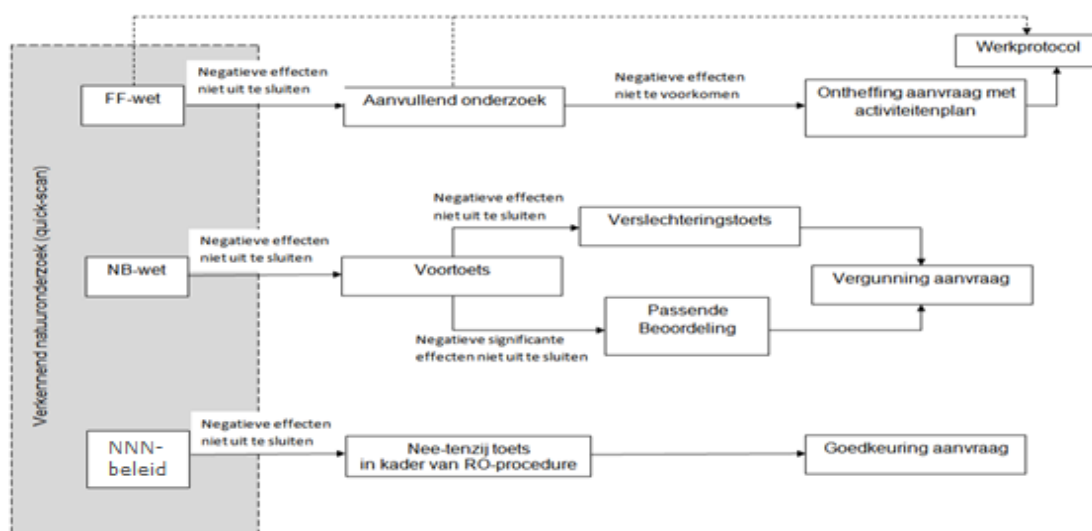
1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Flora- en faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) en weidevogelleefgebied;
- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Een verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Een verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Rekening zal gehouden moeten worden met het vooruitzicht van de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (vervangende wetgeving voor de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet) begin van het jaar 2017. Hierbij zal rekening gehouden met nieuw beschermde soorten en soorten die hun beschermingsstatus zullen verliezen. Dit geldt niet voor habitatrichtlijnsoorten zoals de rugstreeppad, daarvoor zullen de dezelfde beschermingregimes behouden blijven. Voor de huidige beschermde vissen en planten gelden wel veranderingen. De meeste soorten zoals rietorchis, wilde marjolein, kleine modderkruiper en bittervoorn zullen naar verwachting onder de algemene Zorgplicht komen te vallen. Aanbevolen wordt bij uitvoering na 2016, een ecooloog wederom vanaf 2017 een korte analyse te laten uitvoeren. Maar vooralsnog is de verwachting dat dit voor dit project weinig impact zal hebben.

Figuur 1.1 Procedureschema wet- en regelgeving

1.2 Aanleiding

V.O.F. Cranenbosch Ontwikkeling is voornemens nieuwbouw te realiseren in Heerhugowaard. Ten behoeve van de werkzaamheden is het noodzakelijk om een aantal aspecten te onderzoeken. Hierbij moeten ook de eventuele gevolgen voor natuur aan de orde komen.

Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. De bomen en omgeving kunnen als rust- of verblijfplaats dienen voor verschillende diersoorten en/of een biotoop voor beschermde flora. Veel dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en de faunawet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein voorkomen.

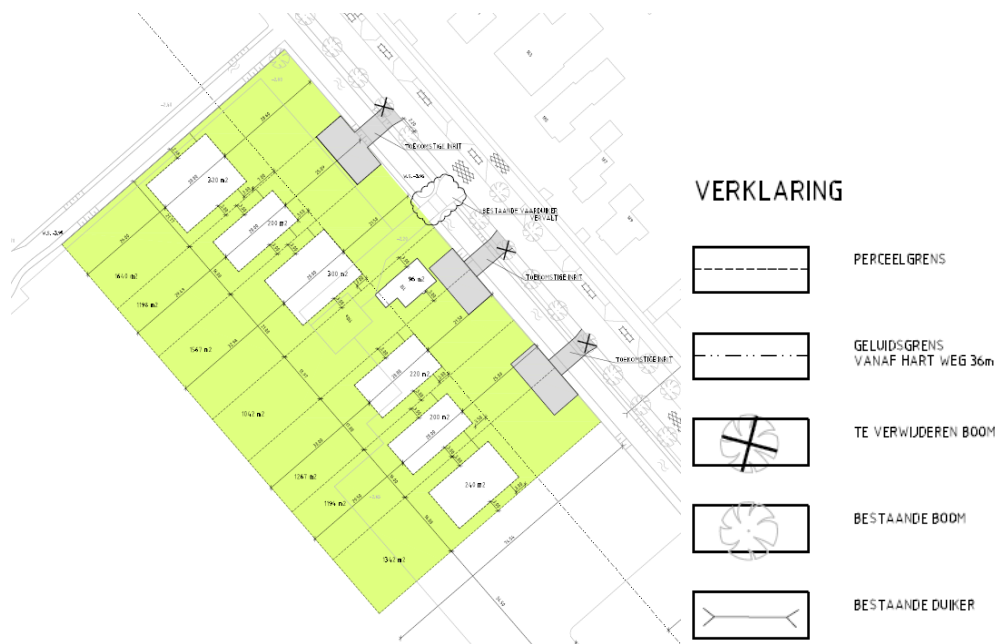
De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een verkennend natuuronderzoek. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied. Het verkennend natuuronderzoek vindt plaats aan de hand van een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Tijdens het veldbezoek is op basis van habitatgeschiktheid een expert-inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn. Bij het bepalen van de mogelijke effecten speelt de ingreep en de gevoeligheid van soorten een belangrijke rol.

1.3 Plangebied

Het plangebied van Cranenbosch ligt in 't Kruis aan de oostkant van Heerhugowaard (zie fig. 1.3a en b). 't Kruis vormt de overgang van de stedelijke bebouwing naar het open polderlandschap van de Schermer. Aan de noordoostzijde wordt het plangebied begrensd door de Rustenburgerweg, aan de noordwestzijde door een ijsbaan, aan de zuidwestzijde door grasland en aan de zuidoostzijde door de Rustenburgerweg. Op het terrein zelf staan kassen, een caravanstalling/schuur, en een woonhuis en een waterdepot. Ten oosten van het plangebied bevindt zich nog een woonhuis, dit woonhuis bevindt zich buiten het plangebied en zal dan ook behouden blijven. Figuur 1.3c geeft een indruk van het plangebied.

Figuur 1.3a, ligging van het plangebied (rode contour)

Figuur 1.3b, uitwerking van het plan

Figuur 1.3c, indruk van het plangebied

1.4 Werkzaamheden

In de huidige situatie bevinden zich op het terrein oude kassen, welke niet meer in gebruik zijn. Deze kassen worden ten behoeve van de nieuwe woningbouw gesloopt en verwijderd. Daarnaast bevindt zich naast de kassen een (oud) waterbassin, welke ook wordt verwijderd. Het woonhuis blijft gehandhaafd. In het plangebied worden vrijstaande woningen gerealiseerd. Deze worden op een dergelijke manier gelegen dat een samenhang ontstaat met de bestaande woningen.

2 Flora- en faunawet

2.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden, hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ), die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen, geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstoren-de werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

2.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving.

Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Telmee.nl
- Waarneming.nl
- NDFF gegevens

Oriënterend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek op 3 maart 2016 door een ecooloog van Sweco is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

Voorkomende ecotopen

- In het plangebied komen de volgende ecotopen voor:
- Grasland
- Beplanting (lage bomen en struiken)
- Stenig substraat (i.v.m. muurflora)

2.3 Planten

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens komt alleen de grote kaardebol (Ff-wet, tabel 1) voor in of in de directe omgeving (km-hok niveau) waarin de werkzaamheden zijn gelegen.

Verkenkend veldbezoek

De geschikte onderzoeksperiode voor de meeste beschermde flora (zowel bloeiend als vegetatief) betreft de periode eind april t/m eind juli. Het veldbezoek is in maart uitgevoerd. Dit betreft de periode waarin enkele beschermde muurflora nog vegetatief aangetroffen kunnen worden, zoals tongvaren (Ff-wet, tabel 2) en gele helmbloem (Ff-wet, tabel 2) zonder bloeiwijze. Een soort als klein glaskruid (Ff-wet, tabel 2) is in deze maand niet tot nauwelijks terug te vinden.

Tijdens het veldbezoek zijn beplantingsvakken, bermvegetaties, ruigte hoekjes maar ook muren en bestrating in het plangebied en de directe omgeving geïnspecteerd op de aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde tabel 1 en 2 planten aangetroffen. De bestrating langs muren vormt in potentie een geschikt biotoop voor beschermde muurflora.

De beplantingsvakken in het plangebied bestaan grotendeels uit dichte monotone grasmatten of grond met struiken als dominante ondergroei, wat voor soorten als bijvoorbeeld grasklokje, brede wespenorchis en grote kaardenbol (Ff-wet, tabel 1) geen optimaal biotoop betreft. De ruigte hoekjes vormen wel een geschikt biotoop voor soorten als grote kaardenbol en brede wespenorchis. De natte graslanden vormen (ondanks dat er geen beschermde flora bekend is) in potentie wel een geschikt biotoop voor soorten zoals rietorchis (Ff-wet, tabel 2).

Effectonderzoek en nader onderzoek

Aangezien de beplantingsvakken uit struiken en bomen en het merendeel aan grasland uit dichte monotone grasmatten bestaan worden op deze locaties geen beschermde planten in het plangebied verwacht.

Enkele plekken in steegjes vormen voor muurplanten zoals tongvaren, maar ook gele helm-bloem en klein glaskruid wel een potentieel geschikt biotoop. Daarnaast kan de tabel 1 soort grasklokje en grote kaardenbol ook voorkomen langs bestrating en muren en ruigtehoekjes. Op locaties waar het grasland drassig/vochtig is kunnen ook beschermde planten verwacht worden. In het kader van afgravingen zal mogelijk bestrating langs muren verwijderd moeten worden en natte grasland percelen afgegraven of opgehoogd moeten worden, als dit blijkt, dan wordt aanbevolen in de periode mei/juni een flora onderzoek uit te voeren. Dit om negatieve effecten te voorkomen. Als na onderzoek blijkt dat deze soorten aanwezig zijn, dan kan gewerkt worden conform goedgekeurde Ff-wet gedragscodes zoals van de Vereniging Stadswerk Nederland¹.

Voor algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals grasklokje, brede wespenorchis en grote kaardenbol geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht (art. 1 Ff-wet), wat betekent dat waar mogelijk deze soort verplant zou kunnen worden buiten het werkgebied.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek zijn geen waarnemingen bekend van tabel 2 en/of 3 grondgebonden zoogdieren van de Flora- en faunawet in het plangebied.

Verkenkend veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek is het plangebied beoordeeld op habitatgeschiktheid voor grondgebonden zoogdieren. Alle bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op mogelijke nesten of holen van de eekhoorn (Ff-wet tabel 2). Daaruit blijkt dat de bomen, sloten en grasland-percelen in het plangebied, geen vaste verblijfplaats bieden voor tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren. Er zijn verder alleen sporen van konijn en mol (beiden Ff-wet, tabel 1) aangetroffen in bermen binnen het plangebied.

Effectonderzoek en nader onderzoek

Omdat er geen vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen van tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied of in de directe omgeving zijn aangetroffen, kan aantasting van verblijfplaatsen uitgesloten worden. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpactures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig. Voor algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals mol en, konijn, maar ook algemene muizen zoals de bosmuis geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht (art. 1 Ff-wet). Dit betekent dat dieren een veilige vluchtweg moeten hebben richting bermen etc.

¹ Goedkeuringsbesluit gedragscode Flora- en faunawet, ruimtelijke ontwikkeling van de Vereniging Stadswerk Nederland

2.5 Vleermuizen

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek zijn recente waarnemingen (foeragerend en overvliegend) bekend van vleermuizen (Ff-wet, tabel 3) in het plangebied. Dit betreft overvliegende rosse vleermuis, watervleermuis en laatvlieger en foeragerende gewone, en ruige dwergvleermuizen. Vermoedelijk zijn er ook verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis) aanwezig in de naastgelegen kerk buiten het plangebied.

Verkennd veldbezoek

De habitatcheck is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol² uitgevoerd. Tijdens het verkennd veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van foeraageergebied en er zijn geen duidelijke vliegroutes aangetroffen in het plangebied. Zowel de woningen in het plangebied als de woningen buiten het plangebied bieden potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. Binnen het plan worden er geen vaste verblijfplaatsen vernietigd, omdat het woonhuis niet gesloopt wordt. De caravanstalling/schuur biedt tevens geschikte vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. De omliggende weilanden vormen wel een geschikt foeraageergebied voor de laatvlieger. Bekend is dat de laatvlieger foerageert boven agrarisch gebied en in en rond stedelijk gebied.

Effectonderzoek en nader onderzoek

Het woonhuis vormt een potentieel vaste verblijfplaats voor vleermuizen, maar binnen de voorgenomen plannen wordt dit woonhuis niet gesloopt. Indien de schuur naast het huis gesloopt wordt, is wel aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen in verband met mogelijke vaste zomer/balts/paarverblijfplaatsen achter beplating. Afhankelijk van de resultaten van het aanvullend onderzoek dient eventueel een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. De kassen en bomen bieden geen vaste verblijfplaats en maken ook geen belangrijk/essentieel onderdeel uit van foeraageergebied en vliegroutes.

Om effecten te voorkomen, dient tevens rekening te worden gehouden met overvliegende en foeragerende vleermuizen zoals de laatvlieger. Dit betekent dat in de periode maart tot en met oktober, geen directe bouwverlichting of strooilicht (m.u.v. verlichting van voertuigen en huidige terreinverlichting) mag uitstralen op gebouwen, bosjes en bomen tussen zonsondergang en zonsopkomst. Dit tenzij gewerkt kan worden met vleermuisvriendelijke armaturen of de verlichting alleen direct op bestrating uit te laten stralen.

2.6 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek zijn in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van een aantal vogels als huismus, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, sperwer en ransuil, die gebonden zijn aan een categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd nest. Uit rugstreeppadden onderzoek uit 2010 blijkt dat de huismus is gezien, welke onder de dakpannen kroop van het woonhuis in het plangebied. Er zijn geen waarnemingen bekend van overige jaarrond beschermde nesten in bomen en woningen bekend in het plangebied.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het verkennd veldbezoek zijn (op een enkel merel en kauw nest na) geen bomen aangetroffen met nesten in het plangebied. De huismus en de gierzwaluw kunnen gezien het tijd van het jaar niet tot nauwelijks vastgesteld worden in het plangebied.

De woning en caravanstalling/schuur vormen wel een potentieel geschikte locatie voor gebouwbewonende soorten als huismus. Nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd en bevinden zich mogelijk onder de dakpannen.

Tijdens de veldbezoeken zijn tevens diverse overvliegende (zang)vogels (zoals koolmees, pimpelmees, merel, roodborst, winterkoning, kraai en duif) aangetroffen in het plangebied.

² Vleermuisvakbureau Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, maart 2013

Effectonderzoek en nader onderzoek

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Hierbij geldt dat verstoring van broedende vogels en broedsel niet is toegestaan. Verstoring van broedvogels kan optreden, wanneer tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden. Wanneer de kap en ander mogelijke verstoringende werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (wat loopt van circa maart tot en met juni met uitloop tot in augustus) of als maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet. Als nesten aanwezig zijn in bomen welke gebruikt worden, dan mogen deze bomen niet gekapt worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Tijdens het verkennend natuuronderzoek is geconcludeerd dat er in het plangebied zich jaar-rond beschermde nesten van de huismus kunnen bevinden in de woning. Het woonhuis wordt binnen de voorgenomen plannen niet gesloopt. Als desbetreffende bomen in deze straat gekapt worden en hagen verwijderd worden, dan zal nieuwe aanplant van hagen en/of bomen in de zomerperiode (april t/m augustus) aanwezig moeten zijn om effecten op het leefgebied van de huismus te voorkomen. Een huismusonderzoek (twee veldbezoeken in april) kunnen uitsluitend bieden of daadwerkelijk sprake is van leefgebied/vaste verblijfplaatsen van deze soort. Verstoring door kapwerkzaamheden op het leefgebied van de huismus kan alleen voorkomen kunnen worden, door of buiten het broedseizoen te werken of als er alternatieve uitwijklocaties in de vorm van bomen en hagen aanwezig blijven binnen een straal van circa 10-20 meter ten opzichte van de woning. Dit als blijkt dat er daadwerkelijk nestlocaties zijn van de huismus.

2.7 Vissen*Bronnenonderzoek*

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten binnen de betreffende kilometerhokken. Uit verspreidingskaarten van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier komt naar voren dat mogelijk kleine modderkruiper (tabel 2) en bittervoorn (tabel 3) kunnen voorkomen rondom het plangebied.

Verkennend veldbezoek, effectonderzoek en nader onderzoek

Ten behoeve van de voorgenomen plannen worden geen watergangen of delen van watergangen gedempt. Het waterdepot ten behoeve van de kassen zal worden verwijderd, dit biedt echter geen geschikt leefgebied voor de beschermde vissoorten. Indien toch watergangen of delen (afgezien het waterdepot) hiervan worden gedempt dient nader onderzoek naar vissen te worden uitgevoerd.

2.8 Amfibieën*Bronnenonderzoek*

Er zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. Rondom het plangebied kunnen wel de algemene amfibieën bruine kikker, gewone pad, bastaard kikker en kleine watersalamander voorkomen.

Verkennend veldbezoek, effectonderzoek en nader onderzoek

Binnen Noord-Holland wordt vaak de zwaar beschermde rugstreeppad aangetroffen. De rugstreeppad is beschermd onder tabel 3 Flora- en faunawet. In Noord-Holland treffen wij regelmatig tientallen rugstreeppadden in kassen aan. Het leefgebied van de rugstreeppad bestaat uit zandige terreinen met pionierbegroeiing, maar wordt ook aangetroffen in ondiepe poldersloten met waterbegroeiing en natte grasland percelen. Rondom het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van de rugstreeppad. Uit het rugstreeppadden onderzoek uit 2010 is geconcludeerd dat deze soort niet aanwezig is in het plangebied.

Dit onderzoek is, gezien verspreidingsgegevens vijf jaar geldig zijn, alleen wel verouderd. Op het terrein zijn sindsdien nog steeds vele overhoekjes aanwezig waar de rugstreeppad voldoende schuil- en voortplantings mogelijkheden vindt. Om vast te stellen of de rugstreeppad daadwerkelijk voorkomt binnen het terrein, dient wederom nader onderzoek te worden uitgevoerd. Nader onderzoek naar rugstreeppad kan plaatsvinden in de periode april- september.

Het plangebied blijkt verder een geschikt habitat voor tabel 1 amfibie soorten. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht (zie par. 2.4).

2.9 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde diersoorten (zoals reptielen, ongewervelden, libellen of dagvlinders) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet en er is ook geen geschikt habitat aangetroffen van overige beschermde soorten. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

3 Natuurbeschermingswet

3.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringsstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringsstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien. Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

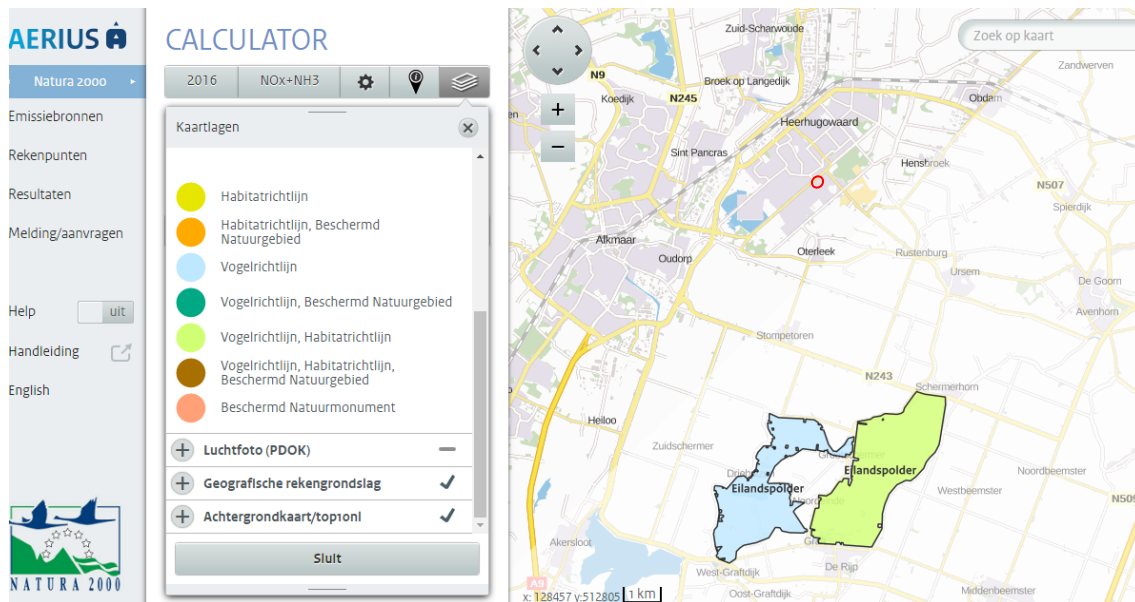
Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

3.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Eilandspolder' op een afstand van meer dan 6 kilometer ten opzichte van het plangebied ligt. Er ligt geen Beschermde Natuurmonument in de omgeving van het plangebied (zie figuur 3.3).

3.3 Analyse van de mogelijke effecten

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermde Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 6 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (meer dan 2 kilometer), zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) en stikstof vanuit het plangebied uit te sluiten.

Figuur 3.3, Ligging Nb-wet gebieden (heldere vlakken), t.o.v. het plangebied (globaal rode contour)

4 Natuurbeleidskaders

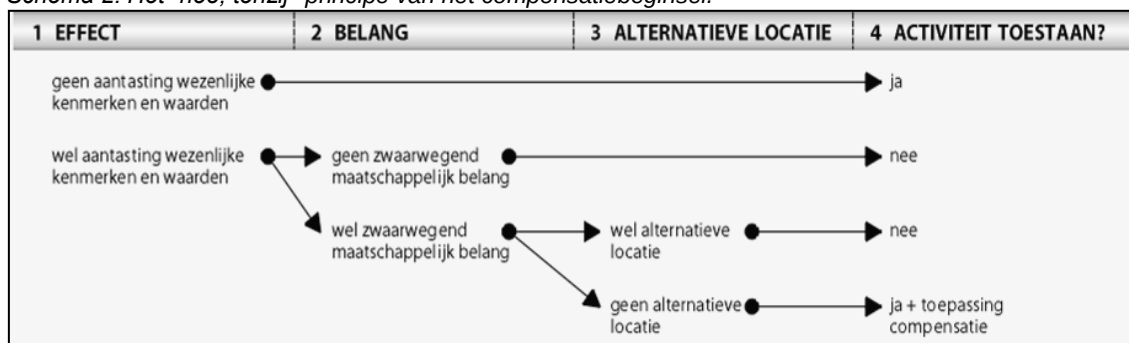
4.1 Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

4.1.1 Algemeen

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN)) is een samenhang van kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN is voor de provincie Noord-Holland globaal vastgelegd in de structuurvisie, maar is exact begrensd in de verordening ruimte. In het voorliggende onderzoek is dan ook uitgegaan van de Verordening Ruimte.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “Nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de NNN uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Hoewel de saldobenadering in de Nota Ruimte is beschreven gaan de provincies hier op verschillende manieren mee om.

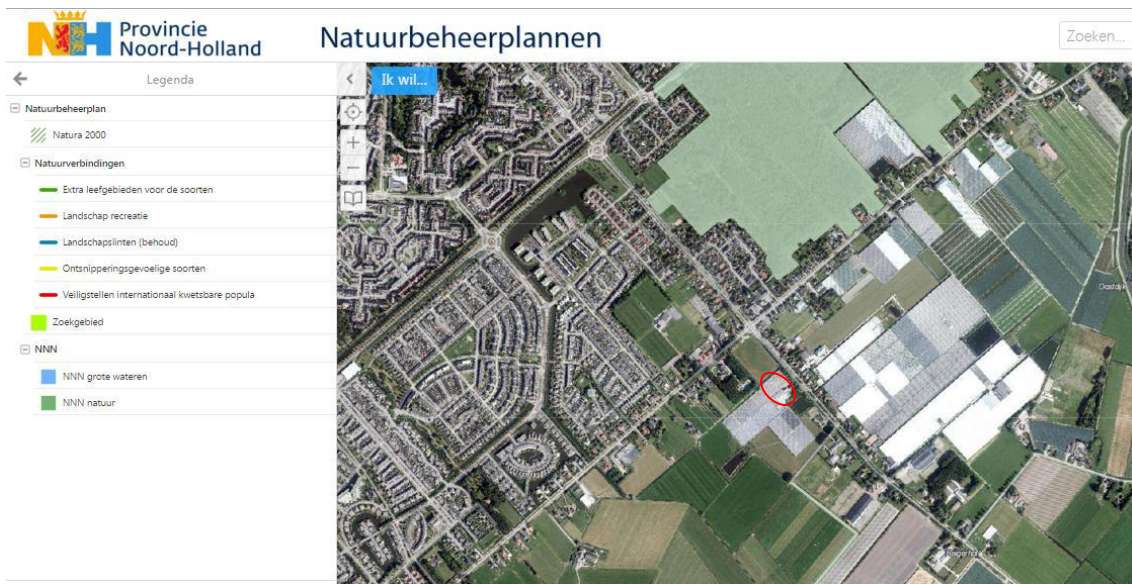
Schema 2: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee-tenzij-toets, procedure’.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats binnen de begrenzing van NNN gebied (fig. 4.1a) daarom is nadere toetsing niet noodzakelijk.

Figuur 4.1a Ligging NNN-gebied (helder groene vlak), t.o.v. het plangebied (globaal rode contour)

4.2 Natuurwaarden buiten de NNN en weidevogelleefgebieden

In de omgeving binnen de effectafstand liggen geen natuurwaarden buiten de NNN en weidevogelleefgebieden (fig. 4.1b). Dergelijke gebieden dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van natuurwaarden buiten de NNN en er is geen relatie met weidevogelleefgebied. Externe werking op groene contouren op natuurwaarden buiten de NNN hoeft niet getoetst te worden. Nadere toetsing is daarom niet noodzakelijk.

Figuur 4.1b Ligging weidevogelleefgebied (helder groene vlak), t.o.v. het plangebied (globaal rode contour)

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Flora- en faunawet

Uit het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat in het plangebied migrerende of foeragerende tabel 2/3 beschermde fauna kunnen voorkomen of tijdens de werkzaamheden op de werklocaties verschijnen. Het gaat hierbij om vleermuizen en vogels. Om verstoring van migrerende overvliegende of foeragerende vleermuizen en vogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden overdag uitgevoerd te worden en dient tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (m.u.v. voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes, bomen en gebouwen kan schijnen.

Vogels

Tijdens het verkennend natuuronderzoek is geconcludeerd dat er in het plangebied zich jaar-rond beschermde nesten van de huismus kunnen bevinden in de woning. Het woonhuis wordt binnen de voorgenomen plannen niet gesloopt. Als desbetreffende bomen in deze straat gekapt worden en hagen verwijderd worden, dan zal nieuwe aanplant van hagen en/of bomen in de zomerperiode (april t/m augustus) aanwezig moeten zijn om effecten op het leefgebied van de huismus te voorkomen. Een huismusonderzoek (twee veldbezoeken in april) kunnen uitsluitend bieden of daadwerkelijk sprake is van leefgebied/vaste verblijfplaatsen van deze soort. Verstoring door kapwerkzaamheden op het leefgebied van de huismus kan alleen voorkomen worden, door of buiten het broedseizoen te werken of als er alternatieve uitwijklocaties in de vorm van bomen en hagen aanwezig blijven binnen een straal van circa 10-20 meter ten opzichte van de woning. Dit als blijkt dat er daadwerkelijk nestlocaties zijn van de huismus.

Vleermuizen

Het woonhuis en de caravanstalling/schuur vormt een potentieel vaste verblijfplaats voor vleermuizen, maar binnen de voorgenomen plannen wordt het woonhuis niet gesloopt. Indien de schuur naast het huis gesloopt wordt, is wel aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen in verband met mogelijke vaste zomer/balts/paarverblijfplaatsen achter beplating. Afhankelijk van de resultaten van het aanvullend onderzoek dient eventueel een ont-heffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. De kassen en bomen bieden geen vaste verblijfplaats en maken ook geen belangrijk/essentieel onderdeel uit van foerageergebied en vliegroutes.

Flora

Enkele plekken in steegjes vormen voor muurplanten zoals tongvaren, maar ook gele helm-bloem en klein glaskruid wel een potentieel geschikt biotoop. Daarnaast kan de tabel 1 soort grasklokje en grote kaardenbol ook voorkomen langs bestrating en muren en ruigtehoekjes. Op locaties waar het grasland drassig/vochtig is kunnen ook beschermde planten verwacht worden. In het kader van afgravingen zal mogelijk bestrating langs muren verwijderd moeten worden en natte grasland percelen afgegraven of opgehoogd moeten worden, als dit blijkt, dan wordt aanbevolen in de periode mei/juni een flora onderzoek uit te voeren. Dit om negatieve effecten te voorkomen. Als na onderzoek blijkt dat deze soorten aanwezig zijn, dan kan gewerkt worden conform goedgekeurde Ff-wet gedragscodes zoals van de Vereniging Stadswerk Nederland.

Vissen

Ten behoeve van de voorgenomen plannen worden geen watergangen of delen van watergan-gen gedempt. Het waterdepot ten behoeve van de kassen zal worden verwijderd, dit biedt echter geen geschikt leefgebied voor de beschermde vissensoorten. Indien toch watergangen of

delen (afgezien het waterdepot) hiervan worden gedempt dient nader onderzoek naar vissen te worden uitgevoerd.

Amfibieën

Uit het rugstreeppadden onderzoek uit 2010 is geconcludeerd dat deze soort niet aanwezig is in het plangebied. Dit onderzoek is, gezien verspreidingsgegevens vijf jaar geldig zijn, verouderd. Op het terrein zijn sindsdien nog steeds vele overhoekjes aanwezig waar de rugstreeppad voldoende schuil- en voortplantings mogelijkheden vindt. Om vast te stellen of de rugstreeppad daadwerkelijk voorkomt binnen het terrein, dient wederom nader onderzoek te worden uitgevoerd. Nader onderzoek naar rugstreeppad kan plaatsvinden in de periode april- september.

Aanbevelingen

Een ecooloog kan een ecologisch werkprotocol opstellen hoe de aannemer om dient te gaan met het leefgebied van de huismus, maar ook met eventueel aanwezige beschermde flora en vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Om zeker van te zijn dat er zorgvuldig door aannemers wordt gewerkt, wordt aanbevolen het werk door een ecooloog te laten begeleiden.

5.2 Natuurbeschermingswet

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 6 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (meer dan 2 kilometer), zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) en stikstof vanuit het plangebied uit te sluiten.

5.3 Natuurbeleidskaders

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats binnen de begrenzing van NNN gebied daarom is nadere toetsing niet noodzakelijk. In de omgeving binnen de effectafstand liggen geen natuurwaarden buiten de NNN en weidevogelleefgebieden. Externe werking op groene contouren op natuurwaarden buiten de NNN hoeft niet getoetst te worden. Nadere toetsing is daarom niet noodzakelijk.

Bijlage 2 Inventarisatierapport G&G

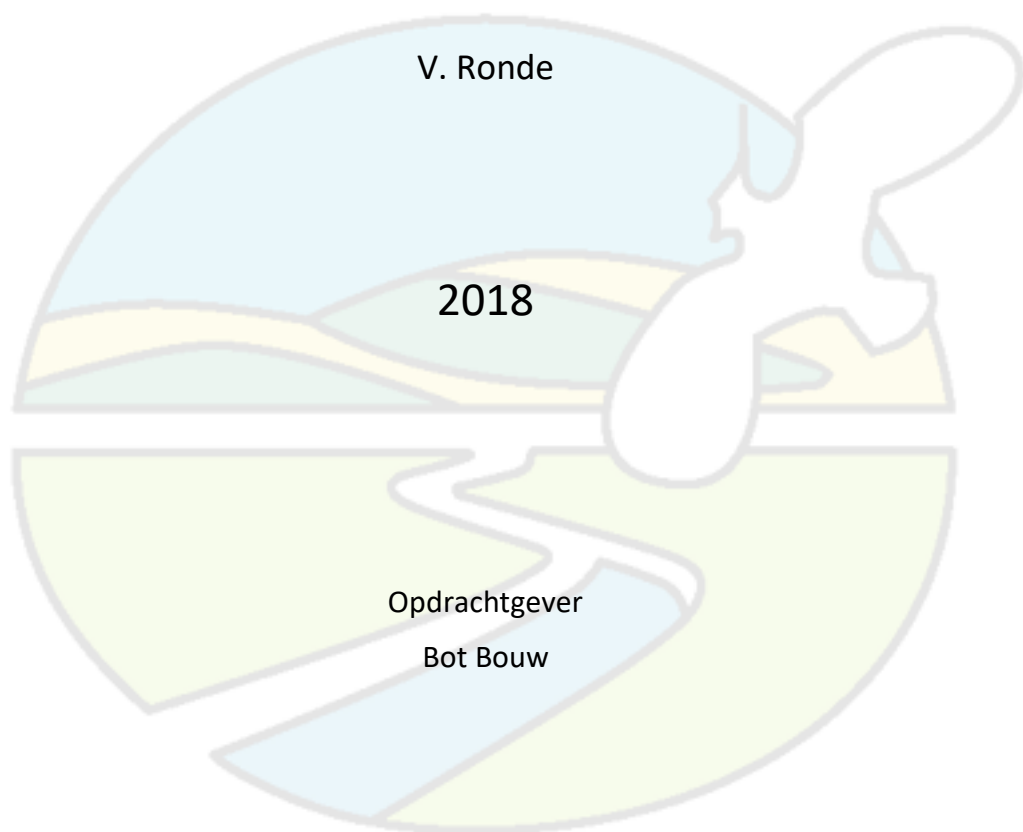

Inventarisatie Cranenbosch te Heerhugowaard

Inventarisatie Cranenbosch te Heerhugowaard

Inventarisatie in het kader van de natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2018-37

Versie	Datum
tussenrapport	4 september 2017
Eindrapport	

Gecontroleerd door: R. de Beer

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	4
1.2	Doel van het onderzoek.....	4
1.3	Ligging van het onderzoeksgebied	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Methode	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Rugstreepad.....	6
2.3	Huismus	7
2.4	Vleermuizen	7
2.4.1	Veldbezoeken	8
2.4.2	Afwijking van vleermuisprotocol.....	9
3	Rugstreepad	10
4	Huismus	13
4.1	Huismus	13
5	Vleermuizen	14
6	Conclusie en aanbevelingen	16
6.1	Beschermde soorten Wnb	16
7	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	17
8	Bijlagen	19

1**Inleiding****1.1 Aanleiding tot het onderzoek**

Er bestaan plannen een locatie aan de Rustenburgerweg 110 te Heerhugowaard, gemeente Heerhugowaard, provincie Noord-Holland her in te richten. Het plan staat bekend onder de naam 'Cranenbosch' en bestaat uit het ontwikkelen van 7 bouwkvavels. Uit vooronderzoek (VAN DER VEEN, 2016) is gebleken dat mogelijk beschermde natuurwaarden in dit plangebied voorkomen, te weten Huismus, Rugstreeppad en vleermuizen.

Om dit nader te onderzoeken heeft Bot Bouw opdracht gegeven aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot een inventarisatie uit te voeren naar Rugstreeppad, Huismus en Vleermuizen.

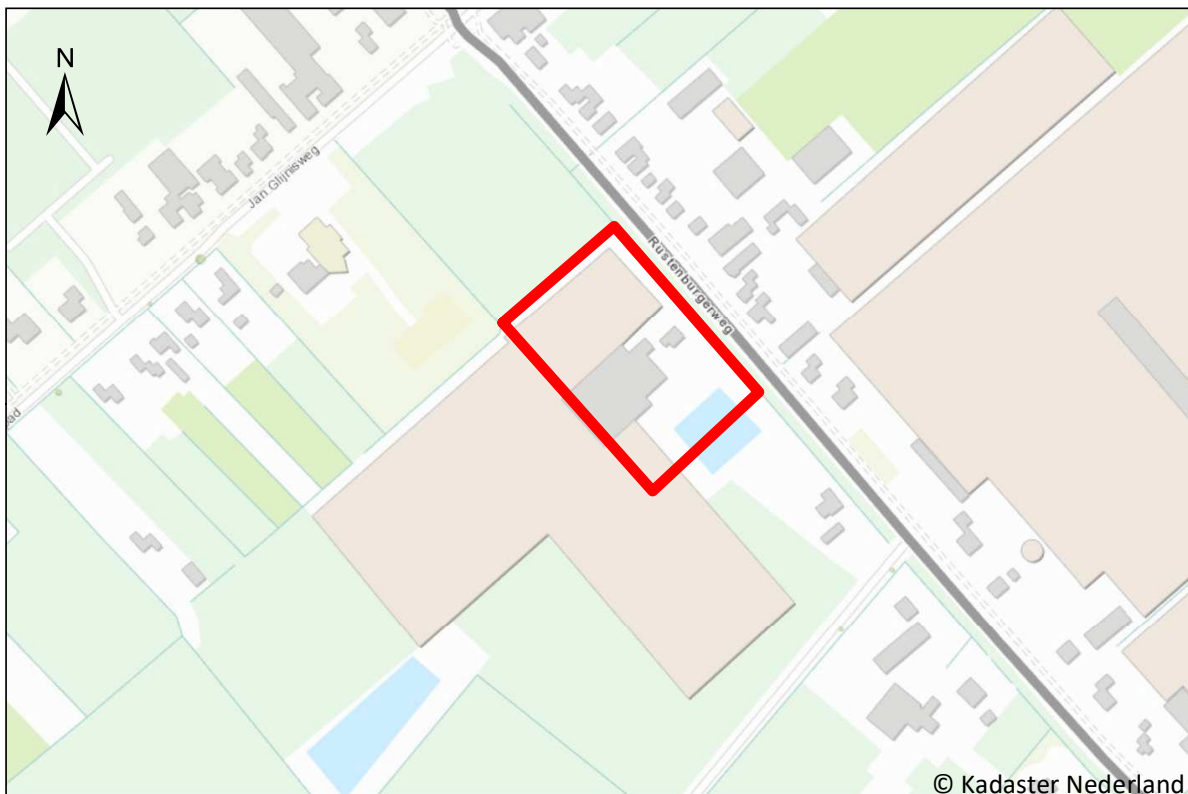
Het onderzoek is uitgevoerd in de periode april-september 2018. Dit rapport doet verslag van het onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van beschermde diersoorten binnen het onderzoeksgebied.

Figuur 1.

Ligging van het onderzoeksgebied Cranenbosch.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. Het plangebied ligt op de grens van bebouwing en agrarisch landschap aan de zuidoostzijde van Heerhugowaard. Het plangebied dat aan de Rustenburgerweg ligt maakt deel uit van buurtschap 't Kruis'. Binnen het plangebied liggen een woonhuis, een schuur, een deel van een waterbassin en een deel van een groot kassencomplex.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode beschreven volgens welke de verschillende soortgroepen zijn geïnventariseerd en welke factoren de onderzoeksresultaten kunnen hebben beïnvloed. In de hoofdstukken 3 t/m 5 worden de resultaten besproken van de verschillende onderzochte soortgroepen. Tot slot worden in hoofdstuk 6 de belangrijkste conclusies uit de resultaten genoemd. Tevens worden op grond van het geldende beschermingskader aanbevelingen gedaan hoe om te gaan met de gevonden resultaten. Na de conclusies volgt een lijst met aanbevolen en geraadpleegde literatuur.

In Bijlage 1 wordt het wettelijke kader beschreven waarbinnen flora en fauna in Nederland zijn beschermd.

2 Methode

2.1 Algemeen

Het onderzoek vindt plaats, tenzij hieronder anders aangegeven, volgens landelijk erkende soortprotocollen en kennisdocumenten of landelijk geadviseerde inventarisatiemethoden. Deze protocollen schrijven het aantal bezoeken en de periodes van onderzoek voor.

2.2 Rugstreeppad

Het doel van dit onderzoek was inzicht te krijgen in de aanwezigheid van de Rugstreeppad. Uiteraard is tijdens de inventarisatie ook gelet op eventueel andere aanwezige beschermde amfibieën.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het KENNISDOCUMENT RUGSTREEPPAD, VERSIE 1.0, BIJ12 2017.

Alle waarnemingen zijn op locatie gekarteerd. Daarbij is de classificatie uit Tabel 1 aangehouden.

Tabel 1.
*Abundantieclassen voor
faunakartering.*

Abundantieklasse	Aantal exemplaren
1	1
2	2-5
3	6-10
4	11-20
5	>20

Voortplantingsbiotoop

Om voortplantingsplaatsen van de Rugstreeppad op het spoor te komen is op twee avonden in de periode half april tot eind mei geluisterd naar kooractiviteit (17 april en 6 mei 2018). De bezoeken zijn tijdens relatief warme en windstille avonden en nachten uitgevoerd.

Omdat in deze periode geen waarnemingen werden verricht is om de aanwezigheid van de soort uit te sluiten midden juli (9 juli 2018) nogmaals bij geschikte omstandigheden een luisterronde uitgevoerd.

Tijdens de beschreven nachtelijke bezoeken worden de potentiële voortplantingsplaatsen opgezocht en worden roepende mannetjes geteld. Op paden en andere open plekken kunnen 's nachts adulte dieren worden waargenomen.

Landbiotoop

Tijdens de derde luisterronde werd een Rugstreeppad in landbiotoop werd aangetroffen in het plangebied. Dit dier werd waargenomen op het terrein waar inmiddels een kassencomplex was gesloopt. Om uit te sluiten of het plangebied daadwerkelijk als landbiotoop werd

gebruikt heeft op grond van de vondst een aanvullend onderzoek naar landbiotoop plaatsgevonden.

Dit onderzoek heeft bestaan uit vijf avondbezoeken (zie Tabel 2 voor data veldbezoeken) waarbij met een zaklamp gericht gezocht is naar Rugstreeppadden. De bezoeken zijn zoveel mogelijk op vochtige avonden uitgevoerd.

Tabel 2.

Data van de veldbezoeken van het onderzoek naar landbiotoop van de Rugstreeppad in 2018.

Ronde	Datum
1	16 juli
2	28 juli
3	3 augustus
4	8 augustus
5	13 augustus

2.3 Huismus

Alleen vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn geïnventariseerd. Het gaat om de Huismus. Uit de quickscan (VAN DER VEEN, 2016) kwam naar voren dat deze vogelsoortmogelijk aanwezig zou kunnen zijn.

Uiteraard is tijdens de inventarisatie ook gelet op eventueel andere aanwezige jaarrond beschermde broedvogels.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het KENNISDOCUMENT HUISMUS, VERSIE 1.0, BIJ12 juli 2017.

Op 12 en 26 april 2018 zijn twee bezoeken aan het plangebied gebracht om de verblijfplaatsen van Huismussen te inventariseren.

Tussen de verschillende bezoeken lag minimaal tien dagen. De bezoeken vonden plaats tussen twee uur na zonsopkomst en twee uur voor zonsondergang en zijn uitgevoerd bij gunstige (weers-)omstandigheden.

Zowel nestindicatieve waarnemingen als waarnemingen van vogels in geschikt broedbiotoop zijn op locatie gekarteerd.

2.4 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd krachtens de Wnb onder het regime van de Habitatrichtlijn.

Het doel van het onderzoek is om de aanwezigheid en de verspreiding van vleermuizen in het plangebied in kaart te brengen. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de richtlijnen uit het protocol voor vleermuisinventarisaties, zoals dat is opgesteld door het Vleermuisvakberaad (VLEERMUISVAKBERAAD, 2013).

Voorafgaand aan het veldwerk is nagegaan welke vleermuissoorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn binnen het onderzoeks-

gebied. Bekende verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van voorkeurs habitat binnen het plangebied en de directe omgeving zijn bij deze inschatting betrokken. Het onderzoek is op grond van deze inschatting vooral gericht op de gebouwbewonende soorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en eventueel Laatzvlieger. Uiteraard zijn deze en ook andere soorten wél gezocht in het plangebied en zijn eventueel bezoeken en/of bezoektijden tussentijds aangepast aan bevindingen tijdens het veldwerk.

2.4.1 Veldbezoeken

Door middel van veldwerk zijn de daadwerkelijke aanwezigheid en verspreiding van vleermuizen in het plangebied onderzocht. Er worden vier bezoeken volbracht in de periode mei tot en met september 2018.

Het plangebied kan door vleermuizen op verschillende manier worden gebruikt, bijvoorbeeld als verblijfplaats, als (onderdeel van) een vliegroute of als foerageergebied. Deze gebiedsfuncties zijn tijdens het veldwerk onderzocht.

Het terreingebruik door vleermuizen is 's nachts onderzocht door middel van surveilleren en posten met gebruik van batdetectors (Petersson 240x, Petersson 1000x, soms aanvullend met de Petersson D100). Bij het onderzoek werden ook sterke zaklamp en een nachtkijker (Nightowl Igen 20/20 of Bushnell Equinox) ingezet en was er de mogelijkheid geluiden op te nemen met opnameapparatuur (Edirol R-09HR). Bij dit onderzoek is bij een mogelijke verblijfplaats ook gezocht naar sporen van gebruik zoals uitwerpselen en vraatsporen.

Tijdens alle veldbezoeken is gekeken naar mogelijk aanwezige vliegroutes en foerageergebieden in het plangebied. Deze gebruiksfuncties zijn vooral te verwachten in luwe delen van het plangebied en langs lijnvormige landschapselementen.

De eerste twee bezoeken aan het begin van de zomer zijn met name gericht geweest op het in kaart brengen van zwermactiviteit bij kraamkolonies of zomerkolonies. Deze zwermactiviteit treedt met name aan het einde van de nacht op en wordt onderzocht door op kansrijke plekken te posten en/of door rustig door het plangebied surveilleren. Bij een avondbezoek wordt gepost op kansrijke plekken (uitvlieggaten).

Het derde bezoek in september is mede gericht geweest op het vaststellen van middernachtelijke zwermactiviteit van Gewone dwergvleermuis. Deze zwermactiviteit vormt een sterke aanwijzing voor de aanwezigheid van een winterverblijf.

De laatste twee bezoeken zijn vooral gericht geweest op het vaststellen van paarverblijven en baltsactiviteit. Een paarverblijf kan ook als winterverblijf dienst doen.

Vanwege de grootte van het object en het aantal potentieel geschikte plekken en de positie daarvan voor met name verblijfsgebruik van vleermuizen, is de inventarisatie uitgevoerd met één persoon.

Tijdens de veldbezoeken was geen sprake van substantiële neerslag, lag de temperatuur hoger dan acht graden Celsius en werd er niet geïnventariseerd bij een windkracht hoger dan 4 Bft.

Voor een overzicht met informatie van de veldbezoeken zie Tabel 3.

2.4.2 Afwijking van vleermuisprotocol

Suboptimale bezoekrondes

In het plangebied is één optimale ronde uitgevoerd voor het middernachtzwermen van Gewone dwergvleermuis. De bebouwing binnen het plangebied is laag, wordt niet meer verwarmd en heeft weinig bufferende capaciteit ten aanzien van warmte. Daarom worden geen bijzondere microklimaten verwacht en is de bebouwing naar verwachting niet geschikt als (massa)winterverblijf. Het middernachtzwermen wordt daarom niet verwacht en is daarom in één ronde optimaal onderzocht. In de andere (najaars-)ronde wordt hier uiteraard wel op gelet.

In afwijking van het vleermuisprotocol is geen direct onderzoek naar winterverblijven uitgevoerd. In de winterperiode zijn winterverblijven zeer moeilijk vast te stellen. Het gaat vaak om diepe holtes, spouwmuuren en ruimtes die aanwezig zijn in daken die niet of zeer slecht bereikbaar zijn en waar het risico bestaat dat (bij daadwerkelijke aanwezigheid) verstoring optreedt. Door te letten op het optreden van middernachtzwermactiviteit en de (late) aanwezigheid van paarverblijven of paaractiviteit is onderzocht of mogelijk sprake is van winterverblijven in het plangebied.

Tabel 3.

Overzicht en informatie van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisonderzoek in Cranenbosch in 2018.

Datum	Start onderzoek	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
23 mei	2 uur voor zonsopgang	2 uur	droog, temp>8°C, wind < 5bft	Terreingebruik, kraamverblijven, zomerkolonies
7 juli	2 uur voor zonsopgang	2 uur	droog, temp>8°C, wind < 5bft	Zomerkolonies, terreingebruik en kraamkolonies
3 sep	00:00	2 uur	Droog, temp>8°C, wind < 5bft	Paarverblijven, terreingebruik en middernachtzwermactiviteit
.... sep	1 uur na zonsondergang	2 uur	droog, temp>8°C, wind < 5bft	Terreingebruik en paarplaatsen/-verblijven

3 Rugstreeppad

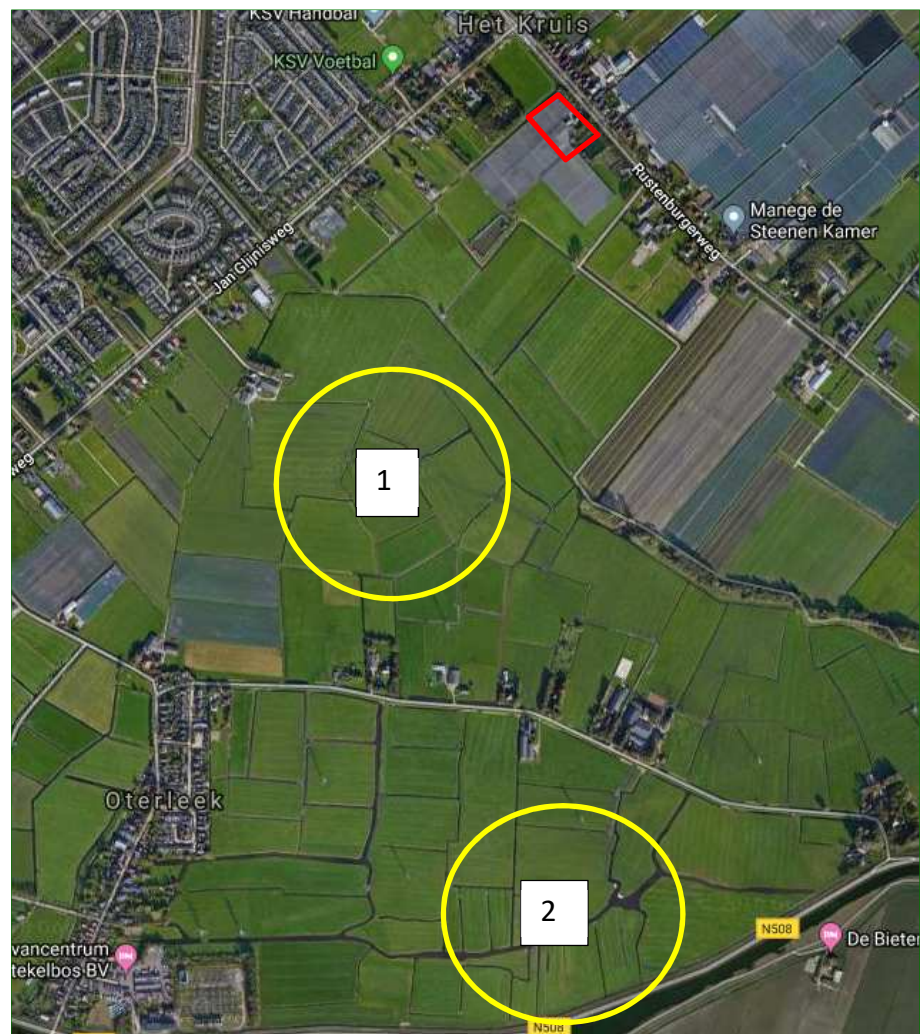
Tijdens het onderzoek met betrekking tot het voortplantingswater zijn er geen Rugstreeppadden in voortplantingswater aangetroffen in het plangebied. In ronde drie van dit onderzoek werd echter op het inmiddels gesloopte kassenterrein één rondkruipende Rugstreeppad aangetroffen.

Aansluitend op de inventarisaties van het onderzoek naar voortplantingswater heeft een omgevingscheck plaatsgevonden. Bij deze check is ten zuiden van het plangebied op verschillende locaties kooractiviteit waargenomen (zie Figuur 2). Naar alle waarschijnlijkheid behoren de dieren die in het Cranenbosch zijn waargenomen tijdens het landbiotoop onderzoek tot dezelfde populatie.

Op grond van de aangetroffen Rugstreeppad is het onderzoek uitgebreid naar een inventarisatie van het gebruik als landbiotoop zoals beschreven in het Kennisdocument.

Er werden er in verschillende onderzoeksrondes meerdere Rugstreeppadden aangetroffen (Zie Tabel 4). De dieren werden

Figuur 2.
Kooractiviteit
waargenomen in 2018 in
omgeving van plangebied
Cranenbosch (rood om-
rand). Op locatie 1 tot 10
dieren roepend aanwezig
en op locatie 2, 100+ dieren
roepend aanwezig.

aangetroffen in holtes in de fundering, in gegraven holletjes in de grond en lopend over het terrein. Het grootste gedeelte van de dieren werd aangetroffen in het zuidwestelijk deel van het gebied.

Tabel 4.

*Aantal
Rugstreeppadden per
ronde tijdens de
inventarisatie van
landbiotoop in het
Cranenbosch in 2018.*

Voortplantingswater	Aantal
Ronde 1 17 april	0
Ronde 2 6 mei	0
Ronde 3 9 juli	1 (in landbiotoop)
Onderzoek landbiotoop	
Ronde 1 16 juli	2
Ronde 2 28 juli	9
Ronde 3 3 aug	4
Ronde 4 8 aug	0
Ronde 5 13 aug	1

Aangezien de Rugstreeppad regelmatig is aangetroffen in Cranenbosch en ook schuilende dieren werden gezien, moet er vanuit worden gegaan dat de Rugstreeppad het plangebied gebruikt als landbiotoop waarbij het mogelijk is dat de dieren hier ook in overwintering gaan.

De zwaar beschermde Rugstreeppad is een echte pioniersoort. De dieren prefereren als landbiotoop kale, ruderaal gronden zoals bouwterreinen of zandopspuitingen. De soort is erg mobiel en kan zo doende snel nieuwe gebieden ontdekken en koloniseren. Aan het voortplantingswater stelt de Rugstreeppad weinig eisen. Het bestaat meestal uit (tijdelijk aanwezige) geïsoleerde, ondiepe wateren zonder al te veel predatoren zoals vissen en roofinsecten. Plassen of wateren die periodiek droogvallen zijn zeer geschikt omdat waterroofdieren hierin weinig voorkomen.

Rugstreeppad tijdens onderzoek landbiotoop in het Cranenbosch..

Rugstreeppad lopend langs een betonnen rand.

Rugstreeppad in ruimte onder betonnen fundering. Zichtbaar dankzij een afgebroken pijp die boven de grond uit stak.

4 Huismus

4.1 Huismus

Zowel tijdens het Huismussen onderzoek als tijdens het onderzoek naar vleermuizen en de Rugstreeppad zijn er geen Huismussen in het plangebied aangetroffen.

De aanwezigheid van Huismussen en hun jaarrond beschermde nesten in het plangebied is hierdoor uitgesloten.

5 Vleermuizen

In Cranenbosch zijn drie soorten vleermuizen vastgesteld. In Tabel 5 staan de aangetroffen soorten. De verspreidingskaart van de aangetroffen vleermuizen staat in Bijlage 3.

Er werden vooral foeragerende exemplaren waargenomen. Verblijfplaatsen in bomen of gebouwen zijn niet gevonden. Ook andere belangrijke “essentiële” gebruiksfuncties werden niet gevonden. De laatste ronde van het onderzoek moet nog worden afgelegd. Deze ronde staat gepland eind september 2018.

Hieronder wordt het voorkomen van de aangetroffen vleermuizen in Cranenbosch kort toegelicht en worden de leefwijze van de waargenomen vleermuizen in Nederland geschetst.

Gewone dwergvleermuis

In Cranenbosch werden Gewone dwergvleermuizen vooral aangetroffen in het centrale- en noordwestelijk deel van het gebied. Tijdens de voorjaarsrondes zijn er enkel foeragerende dieren aangetroffen. Tijdens ronde drie zijn er ook enkele baltsende Gewone dwergvleermuizen aangetroffen aan de noordoostelijke grens van het plangebied.

De Gewone dwergvleermuis is de meest verspreide en talrijkste vleermuissoort in Nederland. Deze soort wordt beschouwd als hoofdzakelijk gebouwbewonend. Gedurende het hele jaar worden vooral van buiten toegankelijke spouwmuren en besloten ruimtes achter betimmeringen en daklijsten gebruikt.

Nachtelijk zwermgedrag rond een verblijfplaats in voorjaar en zomer duidt op de aanwezigheid van (kraam)kolonies.

Door de verborgen leefwijze gedurende de winterperiode zijn overwinterende dieren, die zich dan meestal in kleinere groepen ophouden, vaak onvindbaar. Een sterke aanwijzing voor dergelijke winterverblijven is het voorkomen van zogenaamde midder-nachtelijke zwermactiviteit in de periode half juli – augustus.

Daarnaast is gedurende de baltsperiode in de nazomer en herfst sprake van paargezelschappen die rond paarverblijfplaatsen kunnen worden waargenomen. Baltsende mannetjes worden ook vaak vliegend waargenomen en zijn dan niet direct aan een paarverblijfplaats te koppelen.

Foerageergebieden bevinden zich overwegend in besloten tot half-open landschap binnen enkele kilometers van de (zomer)verblijven.

Tabel 5.

Vastgestelde soorten vleermuizen met bijbehorende indicatie van de aantallen in Cranenbosch in 2018.

Soort	Aantal	Beschermd
Ruige dwergvleermuis	enkele	x (HR IV)
Gewone dwergvleermuis	enkele	x (HR IV)
Laatvlieger	enkele	x (HR IV)

Het foerageergebied wordt via vaste en veelal beschutte vliegroutes bereikt, zoals bomenlanen, boszomen en watergangen.

Ruige dwergvleermuis

In Cranenbosch werden Ruige dwergvleermuizen vooral aangetroffen in het noordoostelijk deel van het gebied. Het betrof voornamelijk overvliegende exemplaren en een enkel foeragerend exemplaar.

De Ruige (of Nathusius') dwergvleermuis is in ons land jaarrond een algemeen verspreide soort, met name ten noorden van de grote rivieren. Het leefgebied is zeer divers, maar de grootste aantallen bevinden zich in bosrijk of parkachtig gebied. Ruige dwergvleermuizen gebruiken uiteenlopende (tijdelijke) verblijfplaatsen, zoals: boomholten, bastspelen, nestkasten, spouwmuren, houtstapels en kelders. Hoewel de soort in ons land ook 's zomers verspreid wordt waargenomen, bevinden kraamkolonies zich vooral in Noord- en Oost-Europa (slechts één keer in ons land).

Laatvlieger

In Cranenbosch werd eenmaal een Laatvlieger aangetroffen in het noordoostelijk deel van het gebied. Dit dier vloog over en had geen binding met het plangebied.

De Laatvlieger komt in ons land algemeen verspreid voor rond dorpen in agrarisch gebied, parken, tuinen en stadsranden. In Nederland bewonen Laatvliegers gedurende het hele jaar uitsluitend gebouwen.

Kraamkolonies worden vooral aangetroffen op (kerk)zolders, in spouwmuren of achter gevelbekleding, waarbij de dieren vaak weggekropen zijn tussen balken en in spleten. Een populatie Laatvliegers gebruikt veelal een netwerk van verblijven, waarbij relatief vaak van plaats wordt gewisseld. Voor zover bekend leven mannetjes vrijwel het gehele jaar solitair. Overwinterende dieren worden meestal in kleine groepjes aangetroffen, mogelijk in dezelfde gebouwen als waarin zich de zomerverblijven bevinden.

Laatvliegers foerageren na het uitvliegen eerst kort in sociale groepen nabij de kolonieplaats. Daarna zoeken ze afzonderlijk de open jachtgebieden op. Deze liggen veelal in kleinschalig agrarisch gebied dat rijk is aan vochtige graslanden. Hierbij kunnen relatief grote afstanden worden afgelegd.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Beschermde soorten Wnb

Tijdens de inventarisatie zijn beschermde soorten aangetroffen (zie Tabel 6).

Tabel 6.

Aangetroffen beschermde en bedreigde soorten in de Cranenbosch in 2018.

Wnb = Wet Natuurbescherming, (HRL = Habitatrichtlijn IV, **RL** = Rode lijst, met vermelding van categorie (GE = gevoelig, KW = kwetsbaar, BE = bedreigd, EB = ernstig bedreigd, VNW = in het wild verdwenen).

Nederlandse naam	Wnb	RL
Amfibieën		
Rugstreeppad	HRL	GE

- ♣ In het onderzoeksgebied is de beschermde Rugstreeppad aangetroffen. De soort gebruikt het plangebied als landbiotoop en overwintert mogelijk op het terrein.
- ♣ Negatieve effecten van de geplande herinrichting op de aanwezige Rugstreeppadden zijn niet uit te sluiten. Daarom is een onthefingsaanvraag, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven (zie Bijlage 1.2.3), noodzakelijk.
- ♣ In het plangebied zijn geen Huismussen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismussen aangetroffen.
- ♣ In het plangebied zijn (met nog één ronde te lopen) geen verblijvende vleermuizen of andere belangrijke gebruiksfuncties van vleermuizen aangetroffen.

7

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BEUSEKOM, R. VAN, HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER, K. & THISSEN J. (RED.), 2005. *Rode Lijst van Nederlandse broedvogels*. Tirion uitgevers B.V., Baarn.
- BIJLSMA, R.G., HUSTINGS F. & C.J. CAMPHUYSEN, 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2)*. GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- BRIGGS, B. & D. KING, 1998. *The Bat Detective. A fieldguide for bat detection*. Stag Electronics, West Sussex.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DELFT, J.J.C.W. VAN, CREEMERS, R.C.M. & A.M. SPITZEN-VAN DER SLUIJS, 2007. *Basisrapport Rode Lijst Amfibieën en Reptielen volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Stichting RAVON, Nijmegen.
- DIJK A.J. VAN & A. BOELE, 2011. *Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- GRIMMBERGER, E., 2001. *Gids van de Vleermuizen van Europa*. Tirion, Baarn.
- HERDER, J.E., J. HAMERS & K. DEKKER, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. Landschap Noord-Holland, Heiloo / Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- HUSTINGS F., BORGGREVE C., VAN TURNHOUT C. & THISSEN J. 2004. *Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. SOVONonderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.

- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- NÖLLERT, A, C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- RAVON WERKGROEP MONITORING, 1997. *Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland*. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerken-de Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- STAATSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, 2015. *Besluit houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna*. Staatscourant 2015, 36471.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- VEEN, D. VAN DER, 2016. *Verkennd natuuronderzoek Cranenbosch in het kader van de natuurwetgeving en natuurbeleid*. Referentienummer PN349113, Sweco Nederland, Alkmaar.
- VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
- ZOOGDIERVERENIGING VZZ, 2007. *Basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. VZZ rapport 2006.027. Tweede herziene druk. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

8 Bijlagen

Bijlage 1	Huidige natuurwetgeving
Bijlage 2	Verspreidingskaart Rugstreeppad
Bijlage 3	Verspreidingskaarten vleermuizen

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 7.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 7.

Vrijgestelde soorten per provincie.

Rood=niet vrijgesteld.

Zoogdieren	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Aardmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+						
Tweekleurige bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Veldmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+						
Meerkikker	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van (groot) openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie A t/m D, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	D	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	D	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	B	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	C	A = soorten die ook buiten het
Havik	D	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	B	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	C	B = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	C	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	C	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	D	bebouwing of biotoop,
Roek	B	C = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	C	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	D	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	A	D = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	D	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	D	

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie E-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie E) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De

bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschap-pelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een

vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Om de mate van stikstofvervuiling te volgen en te reguleren is op 1 juli 2015 de zogenaamde 'Programmatistische Aanpak Stikstof' (PAS) in werking getreden. Boven bepaalde 'drempelwaardes' kan een project vanwege neergeslagen stikstof meldings- of vergunning plichtig zijn.

Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

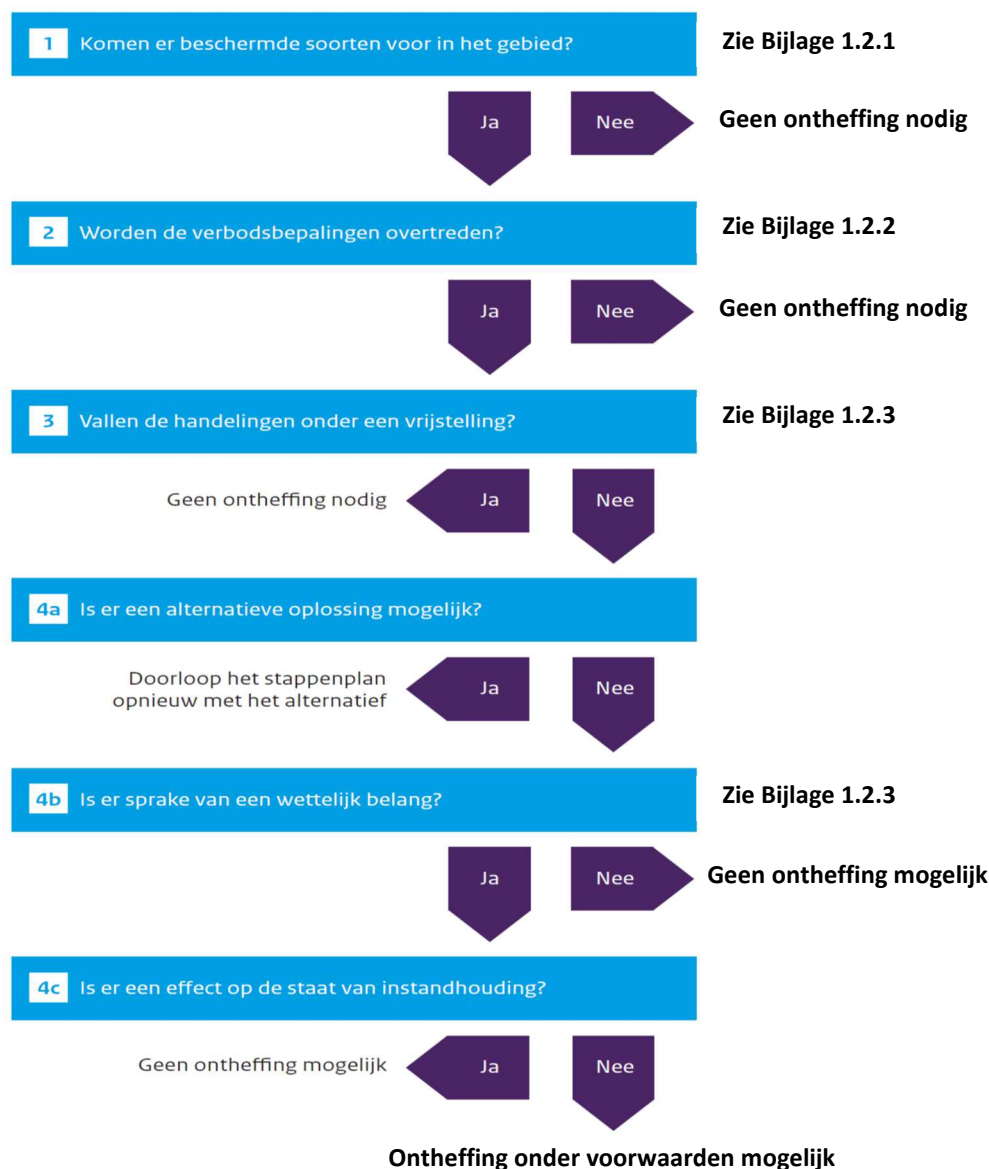
Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 3 te worden gevolgd.

Figuur 3.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

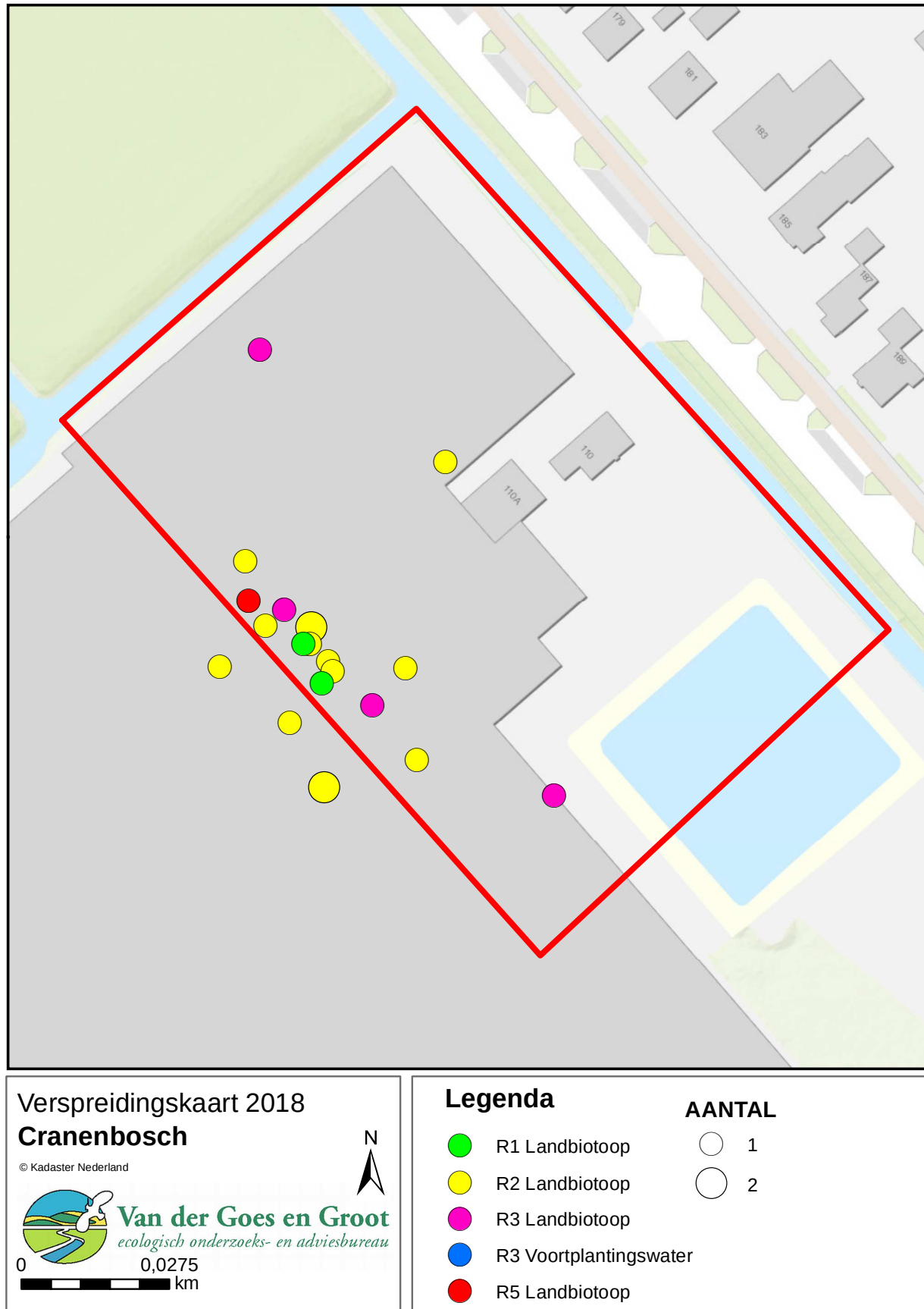
Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Bijlage 2 Verspreidingskaart Rugstreeppad

Bijlage 3 Verspreidingskaarten vleermuizen

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl